

## POLGÁRMESTEREK SZÖVETSÉGE – alapító okirat

**MIVEL** az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport is megerősítette, hogy az éghajlatváltozás valós jelenség, amelyért nagymértékben az emberi tevékenységekhez szükséges energiafelhasználás a felelős,

**MIVEL** az EU 2007. március 9-én elfogadta az európai energiapolitikáról szóló jogszabálysomagot, és ezzel egyoldalúan elkötelezte magát amellett, hogy energiahatékonyságának 20%-os emelése, illetve az energiaszerkezetben a megújuló energiaforrások legalább 20%-os részaránynövelése által 2020-ig 20%-kal csökkenti a CO<sub>2</sub>-kibocsátást,

**MIVEL** *A lehetőségek kihasználása* alcímet viselő uniós energiahatékonysági cselekvési terv elsőbbségi intézkedésként irányozza elő a „Polgármesterek Szövetségének” létrehozását,

**MIVEL** az Európai Unió Régiók Bizottsága hangsúlyozza a helyi és regionális összefogás szükségességét, hiszen a többszintű kormányzás hatékony eszköz az éghajlatváltozás elleni intézkedések hatékonyságának növelésére, ezért támogatja a régiók részvételét a Polgármesterek Szövetségében,

**MIVEL** készek vagyunk követni a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Chartában megfogalmazott, az energiahatékonyság növelésének szükségességével kapcsolatos ajánlásokat,

**MIVEL** tudunk az aalborgi kötelezettségvállalásokról, amelyek több folyamatban levő városi fenntarthatósági intézkedés és „Local Agenda 21” folyamat alapját képezik,

**MIVEL** elismerjük, hogy a globális felmelegedés elleni küzdelem felelősségét a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a nemzeti kormányok közösen viselik, és attól függetlenül kell elkötelezniük magukat mellette, hogy más felek is így tesznek-e,

**MIVEL** az emberi tevékenységekkel kapcsolatos energiafelhasználásból eredő üvegházhatásúgáz-kibocsátás több mint feléért – közvetetten és közvetlenül – a települések és városok tehetők felelőssé (a polgárok rendelkezésére bocsátott termékek és szolgáltatások révén),

**MIVEL** az Uniónak a kibocsátások csökkentése iránti elkötelezettsége csak akkor tartható, ha a helyi érdekcsoportok, a polgárok és a polgári csoportok is csatlakoznak hozzá,

**MIVEL** a helyi és regionális önkormányzatoknak – ők lévén a polgárokhoz legközelebbi közigazgatási egységek – élen kell járniuk, és példát kell mutatniuk,

**MIVEL** számos, az energiaszükséglettel és a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos, az éghajlati zavarok kiküszöböléséhez szükséges intézkedés a helyi önkormányzatok illetékességi körébe tartozik, illetve az ő politikai támogatásuk nélkül nem lenne megvalósítható,

**MIVEL** az EU tagállamai helyi szintű hatékony decentralizált intézkedések segítségével könnyebben eleget tehetnek azon vállalásaiknak, hogy csökkentik az üvegházhatású gázok kibocsátását,

**MIVEL** a helyi és regionális önkormányzatok Európa-szerte – többek között fenntartható városi mobilitással, valamint a megújuló energiaforrások használatára való ösztönzésével kapcsolatos – energiahatékonysági programok útján csökkentik a globális felmelegedést okozó káros anyagok kibocsátását,

## **MI, POLGÁRMESTEREK, VÁLLALJUK, HOGY:**

**Meghaladjuk az EU által 2020-ra kitűzött célt**, és saját területünkön legalább 20%-kal csökkentjük a CO<sub>2</sub>-kibocsátást egy a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési terv végrehajtása révén a felelősségi körünkbe tartozó tevékenységi területeken. A kötelezettségvállalást és a cselekvési tervet saját eljárással hagyjuk jóvá;

**Összeállítunk egy az alapkibocsátásokra vonatkozó jegyzéket**, amely a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési terv alapja lesz;

A Polgármesterek Szövetségéhez való csatlakozásunk utáni év folyamán **benyújtjuk a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési tervet**;

**A városi struktúrákat úgy alakítjuk át** (a megfelelő humánerőforrás kijelölését is ideértve), hogy elvégezhetőek legyenek a szükséges feladatok;

**Mozgósítjuk a területünkön aktív civil társadalmat, hogy részt vegyenek a cselekvési terv kidolgozásában**, körvonalazván a terv célkitűzéseinek megvalósításához szükséges politikákat és intézkedéseket. Területenként külön cselekvési terv készül, amelyet a csatlakozást követő egy éven belül a Szövetség titkársága elé kell terjeszteni;

A cselekvési terv beterjesztését követően legalább kétfévente **jelentést nyújtunk be annak végrehajtásáról** értékelési, ellenőrzési és nyomon követési célokra;

**Megosztjuk tapasztalatainkat** és szaktudásunkat más közigazgatási területi egységekkel;

Az Európai Bizottsággal és más szereplőkkel közösen **Energianapokat, illetve Városi Szövetségi Napokat** tartunk, hogy a polgárok közvetlenül élvezhessék az energia intelligensebb felhasználásából eredő lehetőségeket és előnyöket, és rendszeresen értesítjük a helyi sajtót a cselekvési tervvel kapcsolatos fejleményekről;

**Aktívan részt veszünk az uniós polgármestereknek** a „fenntartható energia Európája” mottóval évente rendezett **konferenciáján**;

**Terjesztjük a Szövetség üzenetét** a megfelelő fórumokon, főként pedig más polgármestereket is arra ösztönzünk, hogy lépjenek be a Szövetségbe;

**Elfogadjuk**, hogy az alábbi feltételek bármelyikének teljesülése – a Titkárság előzetes írásos értesítését követően – **szövetségbeli tagságunk megszűnését vonja maga után**:

- i) a fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési tervnek a Szövetséghez való hivatalos csatlakozást követő egy éven belüli benyújtásának elmulasztása
- ii) a CO<sub>2</sub>-kibocsátás általános csökkentésére irányuló, a cselekvési tervben meghatározott célkitűzés teljesítésének elmulasztása amiatt, hogy a cselekvési terv nem, vagy nem megfelelően valósul meg
- iii) jelentés benyújtásának elmulasztása két egymást követő időszakban

## **MI, POLGÁRMESTEREK, TÁMOGATJUK:**

**Az Európai Bizottság ama döntését, hogy** műszaki és propagandatámogatási **struktúrát hoz létre és a költségvetési keret erejéig finanszíroz, beleértve** a kiértékelési és felügyeleti eszközök, a szaktudás területek közötti megosztását elősegítő mechanizmusok, illetve a sikeres intézkedések megismétlését és terjesztését elősegítő eszközök megvalósítását;

**Az Európai Bizottságnak a „fenntartható energia Európája” mottójú, uniós polgármesteri konferencia során betöltött koordinációs szerepét;**

**Az Európai Bizottság azon kinyilvánított szándékát, hogy elősegíti a tapasztalatcserét** a részt vevő területi egységek között, biztosítja az irányvonalakat és az alapként szolgáló példákat a lehetséges megvalósításhoz, valamint együttműködik a folyamatban levő tevékenységekkel és már létező hálózatokkal, amelyek támogatják a helyi önkormányzatoknak az éghajlatvédelemben betöltött szerepét. Ezeket az alappéldákat a Szövetség alapító okiratába is bele kell foglalni mellékletként.

**Az Európai Bizottság elismerést és nyilvánosságot biztosító támogatását** a Szövetségben részt vevő városok és települések számára, egy erre a célra tervezett „fenntartható energia Európája” logó használata, illetve az Európai Bizottság kommunikációs infrastruktúráján keresztül történő népszerűsítés révén;

Az EU helyi és regionális önkormányzatait képviselő **Régiók Bizottsága** határozott támogatását a Szövetség és annak célkitűzései iránt;

A segítséget, amit a Szövetséget támogató tagállamok, régiók, tartományok, védnökségi szerepet vállaló városok és más **intézményi struktúrák** nyújtanak kisebb településeknek annak érdekében, hogy utóbbiak meg tudjanak felelni a Szövetség által szabott feltételeknek;

## **MI, POLGÁRMESTEREK, ARRA KÉRJÜK:**

**Az Európai Bizottságot és a nemzeti közigazgatási szerveket, hogy állítsanak fel** együttműködési rendszereket és koherens támogató struktúrákat, amelyek segítik a Szövetség tagjait a fenntartható energiáról szóló cselekvési tervek megvalósításában.

**Az Európai Bizottságot és a nemzeti közigazgatási szerveket, hogy saját támogatási programjaikban kezeljék prioritásként** a Szövetség tevékenységeit, továbbá tájékoztassák és vonják be a városokat a Szövetség célkitűzéseinek megfelelő, a helyi szintet érintő politikák és finanszírozási sémák előkészítésébe.

**Az Európai Bizottságot, hogy egyeztessen a pénzügyi szereplőkkel** olyan pénzügyi lehetőségek kialakítása érdekében, amelyek célja a cselekvési tervekben szereplő feladatok végrehajtásának támogatása.

**A nemzeti közigazgatást, hogy vonják be** a helyi és regionális önkormányzatokat a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek és a megújuló energiaforrásokról szóló nemzeti cselekvési tervek megvalósításába.

**Az Európai Bizottságot és a nemzeti közigazgatásokat, hogy támogassák** a már egyeztetett, illetve a felek által a jövőre vonatkozóan esetlegesen világszinten – különösen az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményen (UNFCCC) belül – meghatározásra kerülő elvekkel, szabályokkal és

rendeletekkel összhangban levő, fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési terveink megvalósítását. Aktív részvételünk a CO<sub>2</sub>-kibocsátás csökkentésében akár ambiciózusabb globális célkitűzést is lehetővé tehet.

**MI, POLGÁRMESTEREK, ARRA BIZTATJUK A TÖBBI HELYI ÉS REGIONÁLIS ÖNKORMÁNYZATOT, HOGY CSATLAKOZZANAK A POLGÁRMESTEREK SZÖVETSÉGÉNEK KEZDEMÉNYEZÉSÉHEZ, ILLETVE A TÖBBI JELENTŐS ÉRINTETT FELET, HOGY HELYEZZÉK FORMÁLIS ALAPOKRA A SZÖVETSÉGHEZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSAIKAT**

\*

\*       \*

## MELLÉKLET

### **1. A helyi önkormányzatok szerepe a munka végrehajtásában**

**Energiahatékonyságot célzó intézkedéseket, megújuló energiával kapcsolatos projekteket és más, energiával kapcsolatos tevékenységeket a helyi és regionális önkormányzatok számos működési területén be lehet vezetni.**

- fogyasztó és szolgáltató

A helyi önkormányzatok több épületben működnek, amelyek nagy mennyiségű energiát fogyasztanak, például melegítés vagy világítás céljából. Jelentős megtakarításokra van lehetőség az energiatakarékossági programok és intézkedések középületekben való bevezetésével.

A helyi és regionális önkormányzatok nagy energiafelhasználású szolgáltatásokat is nyújtanak – ilyen például a tömegközlekedés vagy a közvilágítás –, ahol szintén lehet eredményeket elérni. Még ha az önkormányzat le is szerződött más cégekkel az ilyen szolgáltatások nyújtására, az energiafelhasználás csökkentését célzó intézkedéseket akkor is érvényesíteni lehet a közbeszerzési és szolgáltatási szerződések révén.

- tervező, fejlesztő, szabályozó

A területhasználat-tervezés és a közlekedési rendszer megszervezése a legtöbb helyi és regionális önkormányzat felelősségi körébe beletartozik. A városfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai döntések – például a város túlzott terjeszkedésének megakadályozása – csökkentheti a közlekedés energiafelhasználását.

A helyi és regionális önkormányzatoknak gyakran lehet szabályozó szerepe, például az energiateljesítményre vonatkozó normák megállapításával, vagy az új épületek megújuló erőforrást hasznosító berendezésekkel való felszerelésének előírásával.

- tanácsadó, ösztönző, példamutató

A helyi és regionális önkormányzatok segíthetik a lakosságnak, a cégeknek és más helyi érdekcsoportoknak a hatékonyabb energiafelhasználás módozataival kapcsolatos tájékoztatását és motiválását. A figyelemfelkeltő tevékenységek fontosak ahhoz, hogy az egész közösség elkötelezze magát a fenntartható energiával kapcsolatos politikák támogatása mellett. A gyermekek az energiamegtakarítási, illetve a megújuló energiával kapcsolatos projektek fontos célközönsége: ők a tanultakat az iskolán kívül is elterjesztik. Ugyanilyen fontos, hogy az önkormányzat példát mutasson, és élen járjon a fenntartható energiával kapcsolatos tevékenységekben.

- termelő és szállító

A helyi és regionális önkormányzatok ösztönözhetik a helyi energiatermelést és a megújuló energiaforrások használatát. Jó példa erre a biomasszát felhasználó kapcsolt energiatermelő (CHP) távfűtési rendszer. A helyi és regionális önkormányzatok azáltal is ösztönözhetik a polgárokat a megújuló energiával kapcsolatos projektek megvalósítására, hogy a helyi kezdeményezéseknek pénzügyi támogatást nyújtanak.

## **2. Kiválósági referenciaalapok (BoE – Benchmark of Excellence)**

Kiválósági referenciaalapok definíció szerint mindazok a kezdeményezések és programok, amelyek globális példaként szolgálhatnak a fenntartható energia fejlesztési elképzeléseinek városi környezetben való sikeres megvalósítására. A kiválósági referenciaalapok képviselői a Szövetségi alapokmányban kijelentik, hogy hajlandók megosztani tapasztalataikat és segítséget nyújtani a városoknak abban, hogy – amennyiben alkalmas és megfelelő – hasonló megközelítéseket hajtsanak végre, valamint elkötelezik magukat amellett, hogy információterjesztés útján elősegítik szaktudásuk megosztását: többek között iránymutatásokat készítenek, részt vesznek a Szövetség tagjainak rendezvényein, és általánosságban nap mint nap együttműködnek a Szövetséggel.

Új kiválósági referenciaalapok bármikor beléphetnek a Szövetségbe, feltéve, hogy:

- képességeiket az Európai Bizottság által kijelölt szakértők szakmailag kiértékelik, és kiválónak minősítik,
- élvezik legalább egy, a Szövetség tagságába tartozó polgármester támogatását,
- írásban elkötelezik magukat egy munkaprogram mellett, amely az eredményeknek a Szövetség tagságába tartozó városok körében történő elterjesztésére irányuló intézkedéseket tartalmaz (mint például jelentés készítése tevékenységük hatásáról a Szövetség számára).

## **3. Támogató struktúrák**

A Polgármesterek Szövetségéhez bármilyen méretű európai város csatlakozhat. Azokat a városokat, amelyek méretük miatt nem rendelkeznek a jegyzék elkészítéséhez, illetve a cselekvési terv kidolgozásához és felvázolásához szükséges erőforrással, a megfelelő képességekkel rendelkező közigazgatásoknak kell támogatniuk. Ezek a támogató struktúrák lehetnek régiók, megyék, tartományok, agglomerációk, NUTS III-as szintű területi egységek, vagy védnökségi szerepre vállalkozó városok. Az Európai Bizottság a támogató struktúrákat kifejezetten elismeri a Szövetség kulcsfontosságú szereplőjeként. A Szövetség működésébe való bevonás mértékét, illetve az ilyenfajta részvétel konkrét feltételeit (például a döntéshozatali jogköröket) külön, írott megállapodásban részletezik.

---